

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ЗАВЗИВАЄ ДО СПІВПРАЦІ МІЖ РОБІТНИКАМИ І КАПІТАЛОМ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт виголосив до конгресу, що розпочав своє чергове засідання послання, в якому закликає робітників і капітал до співпраці в цілі привернення добробуту і піднесення національного приходу до сто біліонів (мільярдів) річно. Президент підкреслює, що це не є правдою, начеб уряд дав великий бізнес і не давав йому розвернутись. Уряд тільки старається обмежити шкідливі виступи великого бізнесу, і то не цілого, тільки деяких його галузей. Президент далі закликає конгрес, щоб застановився над оборонними силами Америки і щоб у тій цілі призначив певні суми для розбудови флоту. Не було згадки в тому посланні про боротьбу з монополіями, тільки була обіцянка, що пізніше в тій справі президент вискаже ясно свою гадку. Назагал це послання було досить умірковане.

КРИТИЧНІ ЗАВВАГИ ДО ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Конгресове послання президента конгресмени і сенатори зустріли різно. Деякі хвалили його, інші критикували, ще інші прийняли мовчанкою. Сенатор Ванденберг сказав, що це послання дуже загальникове. Цілий конгрес, говорив він, бажає того, щоб довести національний річний прихід Америки до сто біліонів річно. Але як це зробити? Цього президент цілком не сказав. Ванденберг додав, що хоч президент нарівні з всіми бажає двинути край із занепаду, то своєю політикою, яка не дозволяє бізнесові двинути, фактично перешкаджає цьому.

ЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ КОНГРЕСУ.

ВАШИНГТОН. — Назагал конгрес має досить діловий характер. Конгресмени хотіли не тільки радити, але також ухвалювати певні закони. В першій мірі, правдоподібно, піде на наради справа ухвали грошей на розбудову воєнної флотії. Над тою справою мабуть ніхто не буде багато розводитися, бо більшість демократів і республіканців є того погляду, що в нинішніх непевних часах Америка мусить мати сильну флотію. Черговою справою буде вбиття проекту конгресмена Лудлова, на основі якого конгрес мав би право виводити війну шойно по переведенні загально-народного референдуму. Далі наступлять справи протилітчевого закону та закону про висоту заплат і годин праці.

ВДАЛИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ З ПОСТОЄМ АВТ.

НЮ ЙОРК. — Заряд міста Нью Йорку, щоб улекшити автомобільний рух вулицями міста, заборонив на десятих вулицях в середині міста стояти автам. Вислід був такий, що тепер значно легше переїздити місто. Час переїзду тими вулицями зменшився на 60%. Тепер ступнево будуть поширювати заборону на інші вулиці, підшукуючи рівночасно інші відповідні місця для дешевого постою авт.

ВИДВИГАЄ СПРАВУ ПЛЕКАННЯ ЗУБІВ.

НЮ ЙОРК. — На засіданні ньюйорської Академії Медицини стоматолог д-р Джіром Тріер виголосив доклад, у якому сказав, що американські стоматологи мусять самі виробити якийсь широкий плян опіки над здоров'ям зубів загалу, а не чекати, аж це зробить уряд. Він сказав, що яких 75% американського населення хворіє більше або менше на зуби, а через зуби на якісь інші хвороби. В самому Нью Йорку є 4 і пів мільона таких людей. 25% американського населення в житті не були в стоматолога. В Америці є 70,000 стоматологів. Щоб усім людям дати зубну поміч, то тих 70,000 мусіли би працювати десять разів стільки, що тепер. Отож, говорив Тріер, це неправда, що стоматична професія є переладована. Щоб використати услуги тих стоматологів і разом принести людям поміч, треба якогось широко закреного пляну праці.

ПОТІХА ДЛЯ ПИЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Норман Джолиф подав до відома, що він відкрив новий середник, яким налогів пияцтва, що внаслідок сталого пиття страляти смак до їдженя, моглиб назад побудити цей смак. Цим середником є вітамін „Б 1“, яка знаходиться в молоці й алькалічних стравах. Цю вітамін можна добувати і робити з неї певний плян, який можна би було потім купувати в кожному салюні. На жадання пиячого ресторанный долив би йому цього пляну до напитуку.

ЗАРОБИЛИ 40,000 ЗЛ. НА ВЕСІЛЬНИХ ДАРАХ.

Хая й Шая Любські, зо Станиславова зверталися раз-раз благальними листами до багатих осіб і фірм, заявляючи, що як наречені не мають засобів, щоб подружитися, й просять матеріальної помічі. Багато жидів давали їм справді чималу поміч. Тоді Хая й Шая брали шлюб у рабів, а на шлюбні просили своїх добродіїв, щоб приносили ще й весільні дари. Таких шлюбів „втримали“ Хая й Шая аж коло 100. За кілька років заробили вони цим робом аж 40,000 зл. Та в Пабяничах рабів не хотів їх звінчати, бо — як казав — уже раз їх повинчав! Хаю й Шаю арештували.

МІСТ ЗА 50 ХВИЛИН.

Швейцарські інженіри можуть похванитися небувалым технічним рекордом. Великий міст, який перетинає Аар між Солером і Біеном, поставили за 50 хвилин.

Довжина мосту 100 м., вага 240 тон. Міст зготовили в заводеннях у Везе і привезли його на місце на трьох платформах, спеціально приготованих до того. На кожній платформі мистилися третина мосту, довга 33 м.

Велитенські крани підняли готові частини мосту в повітря. Дружини механіків-спеціалістів усталили їх і змонтували за 50 хвилин. Цілу роботу мусіли виконати в такому реченні, щоб не спинювати залізничного руху. Бо саме в тих 50 хвилинах не переїжджає тою лінією ніякий поїзд.

Інсталяція відбулася на час і черговий поїзд переїхав уже новим мостом.

НЕСАМОВИТЕ ПРОТИРЕЛІГІЙНЕ БОЖЕВІЛЛЯ.

Цим разом мова не про СССР, хоч із заголовка кожного міг би догадуватися, що така подія трапилася саме в царстві батюшки Сталіна.

Така подія трапилася у французьких Альпах, куди навіть вплив еспанської революції, не то большевицької, ще не забрав.

Одної ночі мешканців села Комсекель зіврав з сну аларм дзвона. Коли мешканці побігли до хат, побачили, що щось палиться коло костела. Колиж прибігли під костел, побачили несамовите видовище. Нічний сторож збожеволів підчас служби, вложився до костела, вніс із захристі всі фелони, церковне приладдя та начиння і, поскладавши все те на купу, підпалив. Навіжений реготав притім несамовито. Колиж вогонь погас, божевільний позбирав недопалені останки і заніс їх знову до костела.

Обурені мешканці хотіли злочинця злізнути, однак жандарми, що саме надбігли, заварюючи вогнем і дзвонками, вирвали його з рук юрби.

Підчас слідства, коли божевільного питали, чому він таке зробив, відповів він спокійно: „Тішуся, що я таке зробив, бо вдалося мені спалити останки чохотки. Тепер ніхто не вміє вже на таку недугу“. Навіженого замкнули в домі божевільних.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ЗА УЗАКОНЕННЯ ЗАКЛАДІВ НА ПЕРЕГОНІ.

Едвард Дж. Келі, посадики міста Шікаго, підписує місський закон („ординанс“), що дозволяє закладатися за кінські перегони. Закон почне обов'язувати з днем 6-го січня 1938. Свідком підпису являється лавник (алдерман) Арві.

ЗАСТРІЛИВСЯ ЗОЛОТОЮ КУЛЕЮ.

У Сараєві, Югославії, Магомет Сахінганіч, який з мільйонів став убогим чоловіком, застрілює золотою кулею, купленою за останні залишки свого багатства.

15 ЛІТ ЗА СМЕРТЬ СВОЄЇ ЖІНКИ.

Томас Романчук, що є власником пул-руму в Киркленд-Лейк, Онт., був засуджений на 15 літ тюрми за вбивство своєї жінки. Подія скоїлася в часі минулих Великодніх Свят. Після пияцької „забави“, як зізнало підчас процесу, Романчук напав у кухні на свою жінку та ногами закопав її на смерть. Лава присяжних замінила обвинувачення морду на „вбивство“, внаслідок чого ухвалили Грін покрав Романчука максимальною карою. Інакше був би засуджений на шибеницю.

ПОДІБНИХ ВИПАДКІВ Є БАГАТО.

Цими днями суддя Тейлор з вищого манітобського суду вирішив, що Петро Молінський з Брокенгед, Мані, на зад стане власником ферми, яку він був передав своєму сину Франкові з тим застереженням, що син побудує для родичів особливий дім і буде кормити їх обоє аж до смерті.

До судового процесу між батьком і сином дійшло через те, що син, згідно з скаргою батька, не виконав тих умов, під якими батько записав сину ферму. Крім того син не гарно поводився з родичами.

Суддя, перевірявши скаргу старшого Молінського і його дружини, вирішив, що Франко Молінський має віддати батькові ферму і заплатити кошти судового процесу.

ПОДРУЖЖА КАНАДІЙСЬКИХ ДІВЧАТ.

На основі життєвої статистики в Онтарію дівчата чужинського походження здебільш виходять за чужинців, „чужого“ походження, або тих, що не походять з їх рідного народу. І так, дві дівчини на кожних три видаються за інородців. Це фінляндські дівчата вдержують чистоту своєї раси, бо 73 відсотки виходять за фінів. Скандинавські дівчата, а саме данські, шведські і норвезькі, найбільш грішать асиміляцією, бо тільки яких 15%, видаються за „своїх“. Нове покоління українських дівчат теж шодо того грішить, бо ті дівчата дуже часто дружаться з англійцями, жидами, італійцями, навіть із китаїцями (!). Число населення чужого походження в Канаді доходить до половини британського.

КАТАСТРОФА ЛІТАКА ЧЕРЕЗ НАРОДЖЕННЯ ДИТИНИ.

Бельгійська поліція прийшла до пересвідчення, що причиною розбиття літака у місті Остенда, що на ній згинувли одинадцять душ, було це, що в часі лету над Остендою архідияк Гесен привела на світ дитину. Летун через те хотів осісти на землю і через мряку налетів на комин одного дому й літак розбився. Між руйнами літака знайшли тіло новонародженої дитини.

НАФТОВА РОПА В ГОРЛИЧИНІ.

В Кризі, повіт Горлиць, в копальні „Королька“ доверглися в шибі ч. 9 до значного покладу нафтової ропи. Продукція шибі принесе ложицію коло 50 вагонів ропи місячно.

ДАЛІ МРІЮТЬ ПРО „ПОХІД НА КИЇВ“

ЛЬВІВ. — Якийсь Й. Ст. пише у „Веку Новім“ про те, що самі українські політики винуваті тому, що нема порозуміння між поляками й українцями. Каже, що ті політики повинні були від 1920 року поступати супроти Варшави так, як поступали за Австрії такі польські патріоти, як Агенор Голуховські чи Дашинський, супроти Відня, довівши війни до австрійсько-польського порозуміння. Але ще все не пропало. Ще, пише Й. Ст., можна українцям веднати симпатії поляків, але тільки тоді, коли „спопуляризують“ між поляками „марш на Київ“. Тим здобулиб українці, пише згаданий автор, серця, тих поляків, що „бажають польської експансії на схід“.

ЯК ПОЛЯКИ НАРУШУЮТЬ СВОЇ ВЛАСНІ ЗАКОНИ

ЯРОСЛАВ (Галичина). — З різних сіл ярославського повіту надходять зажалення, що вийти та польські власті відмовляються потверджувати підписи батьків українських дітей на шкільних деклараціях за українську мову навчання. Повітовий Союз „Рідної Школи“ інтервював у повітового старости у цій справі, але це не помагає. Староста заявив, що йому шкільний плебісцит не подобається, бо він „розбурхує національні антагонізми“ і тому він заборонив вийти легалізувати підписи. За кожну жалобу жадає він іще незаконно 5 зл. титулом стемпелевої оплати.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ КОМУНІСТІВ.

ТЕРНОПІЛЬ (Галичина). — Польська Агенція Телеграфічна подає, що польський окружний суд у Тернополі видав присуд у процесі проти 51 осіб, обвинувачених у приналежності до Комуністичної Партії Західної України. Засуджено 37 осіб. Переходу ролю відіграли два жиди: Шансе-Рішельштайн і Сруль Воль. Обидва дістали найвищу кару: перший п'ять років тюрми, другий шість.

НЕ ДАВАЛИ ПРОЧИТАТИ ВОТУМУ НЕДОВІР'Я.

КАІРО (Єгипет). — Бувший прем'єр Нагас Паша, націоналістичний лідер, хотів прочитати вотум недовіри теперішньому кабінетові міністрів, на чолі якого стоїть д-р Агмед Магер. У парламенті погашено світла, щоб Нагас Паша не міг читати. Тоді його прихильники почали світити сірниками, і резолюцію прочитано. По прочитанні націоналістичні посли почали виходити з салі нарад, щоб не слухати розпорядку про розв'язання парламенту.

ПРОВІДНИК ФРАНЦУЗЬКИХ ФАШИСТІВ ВИГРАВ.

ПАРИЖ. — Бувший французький прем'єр Тардіє виявив свого часу, що полковник Франсоа де ля Рок, провідник бувшої фашистської організації „Вогненний Хрест“, лобивав від уряду гроші, обіцяючи за те попірати уряд. Це дало привід до різних пресових атак, звернених проти полковника де ля Рока, який знову запізнав тих, що його найбільше знешлащували, перед суд. Були ними дві газети: монархістична і комуністична. Суд засудив за те Леона Доде, провідника монархістів, на 6,000 франків, другого монархіста на 2,000 франків, а комуністичну газету на заплачення 2,000 франків.

У СОВЕТАХ, ЯК ЗВИЧАЙНО: ДАЛІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ.

МОСКВА. — Розстрілено 8 урядовців з „автономної“ вірменської республіки, які займали в тій країні найвищі урядові становища. Від присуду не було відклику. Закинено їм, що хотіли відірвати Вірменію від зв'язку з Советами. Сім дальших урядовців очікують такого самого присуду і розстрілу.

ВЖЕ НЕ ВІДВІДУЮТЬ СОВЕТІВ.

ЛОНДОН. — Ніхто з англійців не квадиться відвідувати тепер Советів. Супроти цього замкнено советське туристичне бюро, яке функціонувало вже 6 років.

ЖИДИ ВТІКАЮТЬ З РУМУНІЙ.

ВІДЕНЬ. — Віденські великі готелі вже заповнені жидівськими багатирями з Румунії. Це доперва перші втікачі: ті, що мали велику готівку. За ними, як тут надіються, прибуде велика маса жидів, що лакається переслідувань з боку нового уряду в Румунії, на чолі якого стоїть великий антисеміт Октавіан Гога.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ЛИТОВСЬКИХ ГАЗЕТ.

ВАРШАВА. — Заборонено доступ до Польщі чотирьом литовським газетам. Між ними є два литовські часописи з Америки: один, що виходить у Вустер, Масс., а другий, що виходить у Шікаго.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЦЕ ТОЙ ПЕРВИЙ...

Совети надіслали до Америки нову фільму. Тим разом уже не з життя пролетарів, але царів. Ця нова фільма звється "Петро I."

Коли хто про це почує, то готов собі відразу уявити, що це певно большевики представляють далі, при допомозі фільми, злочинства царату та що це певно якісь нове виправдання на те, чому революція скинула царат та чому розстрілено останнього царя.

Отже воно так не є. Найновіша советська фільма представляє царя в якнайсимпатичнішій світлі — у московським розумінні. Ми бачимо царя Петра I, як він тільки думає про те, щоб відчинити Росії вікно в Європу, як він змагає до того, щоб Росія стала величчю, щоб здивувала весь світ. Советська фільма намагається в хитрий спосіб, на всі заставки, виправдати царя за те, що він обидрав нарід, що накладав на нього великі тягарі. Вона виправдує царя і за катування людей і за ті величезні жертви в людях, яких треба було, щоб могла сповнитись "велика місія" царя, якої широкий загаль не розумів.

На фільмі оглядаємо, як захотілося цареві на болотах і мочарах над Невою будувати нову столицю, названу його ім'ям. Глядач бачить, чим коштом будувалася та столиця. Бачить кісткяки в лахміттях, як копають канали. Тільки не видно цього багатого. У противенстві до большевицького звичаю використовувати такі трагедії, тут цього не зроблено. Виявлено цього тільки настільки, щоб глядач властиво не бачив кісткяків і не відчував мук людських, але бачив великого царя і велике діло: Петербург і Росію.

Та нам, українцям, при огляданні цієї фільми пригадується відразу "Сон" Шевченка, а з ним і та проклята постать царя Петра, ось того "Первого", що "розпинав нашу Україну". Як бачимо, той "Первий" є і в большевиків, великим. У Шевченка був він царем проклятим, неситим, поганим і гаспидом лукавим, що засипав невесі болота козацькими "благородними кістками", а свою столицю поставив на козацьких трупах катованих. Петро I. це в Шевченка "людоді" і "змій", що загнав козаків у чужину, де вони й згинув. Та в теперішніх большевиків той самий цар — велика й ідейна постать.

Як те все пояснити? Дуже просто. Ціла фільма є так схоплена, що не можливо не догадатися, що тут властиво йде не так про давнього царя (Петра I.), а про теперішнього, червоного, себто про Сталіна. Це того останнього загаль не розуміє, як не розумів царя Петра I. Це Сталін намагається цілий світ здивувати — Росією. Це він змагає до поступу. І тому саме мусять бути жертви, мільони жертв у царя Сталіна, як вони були і в царя Петра I. Бо все те для добра — Росії. Ось що взялися Совети доказувати своєю найновішою фільмою.

ПРО "ПАЦИФІКАЦІЮ" МАЗУРІВ, САМОЛЮБСТВО БЮРОКРАТІ ТА АНТИСЕМІТИЗМ

Минулого літа відбувся великий страйк польських хлопів у Галичині. Вони старалися головно здержати довіз харчів до міст і тому здержували та забертали фіри, що їхали туди з харчами. Приходило декуди до біонок з поліцією, котра вжила зброї, а це мало такий наслідок, що, як признав сам міністер-президент Складковський — впали трупом 42 хлопів. А скільки ранених було, про це нема й бесіди...

А чого ж ті польські хлопів домагалися? Домагалися зміни виборчого закону і нових виборів, щоб і селяни прийшли в сойм до голосу. Мабуть у цілій Австрії за цілий час боротьби за загальне голосування (а було цього щось 17 років!) не впало стільки трупів. Але крім стрілянини була переведена на мазурських хлопів ще й свого роду "пацифікація". Як вона виглядала в 1930 р. на українських селянах, це наші американські брати добре знають. Подібне було тепер і з мазурами, як це представив у соймовій інтерпеляції польський посол, ксьондз Юзеф Любельський.

Він порушив у ній три справи. Перша з них відноситься власне до хлопського страйку і його пацифікації.

"Не йде мені — говорив ксьондз Любельський у своїй інтерпеляції — про самий факт ліквідації хлопського страйку, але про спосіб переведення тої ліквідації. Отже поліція ліквідувала той страйк у той спосіб, що була палками винутих і невинуватих, а навіть жінок і дітей, що в декотрих місцевостях викликало з боку селян реакцію самооборони, а це знову дало поліції нагоду вжити пальної зброї. І так полилась обильно кров польського хлопа.

"В Касинці Малій (повіт Ліманова) було 9 трупів, в Майдані Сенявським (повіт Ярослав) 15 трупів, в Яблонці коло Диди 4, в Муніні (повіт Ярослав) 7. Не вчисяючи вже тих місцевостей, в котрих було по 1 або по 2 трупи.

В Касинці Малій (повіт Ліманова) було 9 трупів, в Майдані Сенявським (повіт Ярослав) 15 трупів, в Яблонці коло Диди 4, в Муніні (повіт Ярослав) 7. Не вчисяючи вже тих місцевостей, в котрих було по 1 або по 2 трупи.

хетської Річипосполитої. Маса народу, що змагають до нових виборів, до нової виборчої ординації, спихає кляса бюрократії, яка захопила навіть громадське самоуправування і стає замкненою клясою при допомозі стипендій, тарифів і поділу суспільного доходу в такий спосіб, що відбирає селянам можливість збагачування. Кляса бюрократії скучена в безприкладним самолюбстві, потику звязана з Левианом (організацією великого промислу), нищить польський капітал і продукцію. Під гарними словечками про плановість, про розмах і розбудову переводиться досліди декапіталізації, знищення незалежних і творчих вартостей на користь нових, бюрократичних підприємств).

"Поляки, що мали стільки відповісти у відношенні до Європи, нині, через самолюбну політику одної кляси, ті поляки дали перенатис Румунії, Греції і Югославії, не кажучи вже про всі балтійські або західно-європейські держави, і займають майже останнє місце на світі!

"І ось у такій хвилі, коли все треба зробити, коли нема до втрата й одної хвилини, ні одного віддиху, ось тоді провідники ендеків (вшехполіяків) вказують на жидівську справу як на той відтинок, куди треба звернути всі сили й увагу".

Ось таке пише "Політика", орган доволі розважних польських політиків. Критикуючи самолюбну політику польських бюрократів (урядовців), котрі чейже були винуватими "пацифікації" своїх власних селян-мазурів, вона таврує їх самолюбство, а рівночасно і цілком безвиглядний антисемітизм.

У тім часописі працює також визначний журналіст Адольф Бохеньський, котрий багато статей, а тепер і цілу одну книжку ("Між Німеччиною і Росією") присвятив переважно українському питанню та виказує безглуздість польських політиків і в тій справі.

Та всі ті аргументи не годні промовити до людей, котрих, очевидно, Бог покарати хоче і їм цілком розум відбирає.

Іван С.

*) Контроль виказала великі втрати у них, але не хоче цього публічно оголошувати. — І. С.

ПОЧАТКИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(Вияток із викладів д-ра З. Кузеля (Берлін) про розвиток і сучасний стан українознавства).

(ВУНІ) Як сама назва вказує, виходить українознавство далеко поза рами звичайного розуміння цього слова. Українознавство звязувалося у нас давніше лише з історією, мовою, літературою й етнографією, й треба було щойно догик десятиліть, щоб поширити його на інші, теж не менше важні ділянки студій: бож українознавство має дати знання про Україну й український народ у всіх проявах його життя й творчості в минулому й сучасності, в матеріальному духовому змісті, з відповідним і належним дослідним притягненням території та всіх природних проявів і умов, що впливали й впливають на утворення життя й фізичного, матеріального й умовного розвитку мешканців української землі та вивореного на ній українського народу. Розвиток українознавства й поширення його змістового засягу звязані нерозлучно з історичною долею українського народу та процесом розвитку української національної й національно-державницької думки, який щойно впродовж XIX-го століття прибрал ясні й конкретні форми, не зважаючи навіть на несприятливі політичні обставини. Політичні невзгоди, упадок власної державності, розділ українських земель між Московією й Польщею, розірвання культурної єдності і скріплення чужих політичних і культурних впливів, а в дальшу чергу п'яновий наступ чужих ідеологій при допомозі школи, церкви й державного апарату розвивали теж тяглість нашої національно-державної традиції, розбили відновлену за козацькими єдністю українського народу й притмили й ослабили українську національну свідомість та стали на перепоні вчасному виступі свідомих українознавчих дослідів. Всеж таки було великою помилкою зазначати українознавство щойно від Рубана, Калиновського чи Павловського та інших письменників, учених і збирачів кінця XVIII-го й початку XIX-го століття.

Початки українознавства сягають у нас далеко старших часів і, хоч вони нераз формою і змістом примітивніші, треба їх відповідно відзначити, бо на свій час мали вони для своїх і для чужих велике значення, а далі служать новим доказом на те, що нашого т. зв. відродження на переломі 18-го й 19-го століття не можна, як це звичайно робиться, занадто звязувати з чужими впливами антикварності, романтизму і т. д., коли воно перше всього щільно споеє з рідною землею та власною, лише трохи приспаною або викривленою традицією.

Українознавчі праці цього часу виходять уже поза рами історії, хроніки та мемуару, не вишши, як звичайно приймається, тільки з антикварного інтересу, щоб, збираючи й оголошуючи матеріали про українську минулину та старий український побут, рятувати його від забуття та нівелюючи нових загально-імперських форм життя. Не заперечуючи цього мотиву, як теж значного впливу чужих праць з огляду на українознавство та новітніх західно-європейських змагань народознавства, мусимо згідно з новішими дослідями (м. і. проф. Дорошенка) прийняти їх генетичний зв'язок з поглядами, планами й діями тодішнього свідомого українського громадянства, що плануючи приступити до публікування історичних, етнографічних та статистично-економічних праць з огляду на українознавство, щоб ужити їх за аргументи в обороні політичних і клясових домагань провідних шарів українського народу, щоб, оглядаючися в глиб минушини, знайти в своїй минушині моральну опору, правну підставу і силу для боротьби за свої історичні форми політичного й громадянського ладу. І так, побіч процесу насильного ламання й замикання старих, більш політичних форм українського життя народжується й інтензивніший процес національного відродження, що в нас звикли називати національним відродженням. Воно в нас зачалось перед Гардером і Грімом, Брентаном і Арнсімом, перед Челяковським і Шафариком і перед Вуком Караджичем і Копітаром, хоч як високо цінімо їх позитивні впливи для нашої справи. Заслуги Полетика, Марковичів, Безбородьків, Ханенків, Ченів, Каптістів і інших далеко важливіші для зрозуміння генери нашого відродження; а "Історія Русов" у численних відписах мала далеко більший вплив на наш розвиток з кінцем XVIII-го й початком XIX-го століття, як, напр., "Штімлендер Фелькер", "Пісні Осіяна", "Словесна старожитність" Шафарика або листи Копітара.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЗОН ПАРК, Л. АР. Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє своїх членів, що місячні збори відділу відбулися в суботу, 12-го січня 1938 р., в годині 7-30 вечір, в домі громадянського клубу 92-14 95 вулиці, Озон Парк, Л. АР. На зборах будуть роздані нові статuti У. Н. Союзу, буде здійснено контроль та представлення програми 25-літнього ювілею, комітетом Ювілейного Свята. На тих зборах буде також присутній гол. секр. У. Н. Союзу, Д. Галичанин, який говорить в організацийних справах. Тому просить усіх членів прийти кінцею на ті збори. — В. Цісик, секр.

СИРАКУЗ, Н. Г. Тов. Українська Січ, від. 282, подає до відома всім своїм членам, що місячні й річні загальні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в годині 3-й пополуночі в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є бути точно на час, бо маємо на цих зборах вибрати новий уряд на цей рік, як різнож вирішити далі намічену працю на 1938 рік. — І. Пугач, преск.; І. Кахелюк, фін. секр.; В. Осухський, кас.; Г. Туркуч, рек. секретар.

ПОЕТ-ВОЛОЦЮГА І ПЯНИЦЯ-ФІЛСОФ

(Лі-Тай-По).

У Китаю хив у рр. 702—763 за часів володіння високо о-свіченого цисаря Мін-Гуань-Тя поет Лі-Тай-По. То був поет-волоцюга, мандрівник, що ще юнаком промандрував величезну китайську державу, дійшов аж до Византійської держави та далеко на північ між нарід "диких пастухів". Ще як молодий студент він часто нарікав на свою долю: Чому я мушу жити у Цзімні? Я радше перепоясав би шаблю, ніж перелистовував старі книги. Найрадіше хотів би я, щоб мене пісок покрив у далеких пустинях, після того, як я доконав би тисячу героїчних діл. Не тяжко мені прийшлося би померти в якомусь селі, після того, як мої вірші, полетіли б до неба".

Китайський переказ каже, що Лі-Тай-По був сином "геніа" (опікунного духа людей), дуже гарний, а радо випивав великі фляшки шам-ші у коршмах, у яких сходились письменники, та любив заглянути і до коршм, у яких збиралися олоді, опришки.

Володар, що мав змисл для мистецтва, покинув "ясно-вельможного" волоцюгу на свій двір і нераз був його писарем: коли на світанку, після шияцької ночі Лі-Тай-По диктував цисареві свої поезії, а цисар записував їх пензлем. Цисар любив Лі-Тай-По як бра-

та і шанував як поета, іменував його цисарським службовцем, визначив йому постійну ренту.

Раз цисар приказав, щоб вибрана комісія уладила змагання найліпших поетів на царській дворі. Лі-Тай-По прийшов також. Він свою пісню написав за неправдоподібно коротку хвилину. Та не мав шастя. Два члени комісії, що були невіжками (а також неприхильні для молодого поета, тому що не дав їм ніяких дарунків. Як бачимо, то вже й тоді було підкупство!) сказали, що молодий поет негідний роззутти їх, ні налити їм чорни-ла. Третій член комісії, визначний письменник, потайки викрав твір молодого поета і показав приятелям. Вони захоплювалися поезією Лі-Тай-По, однак не важилися противити згаданним двома членам іспитової комісії, бо то були визначні особи: один був цисарський ад'ютант, другий маршал цисарської гвардії.

Лі-Тай-По, лютый на таке рішення комісії, ходив від чайні до чайні, від коршми до коршми та виглошував на весь голос свої вірші проти іспитової комісії. Нарід веселився, що міг почути вдатні вірші на цих двоох іспитових суддів, яких не дуже любив і нарід. Слава поета зростала.

Одного дня прийшли послі-

до цисарського двору із далекого Заходу, та ніхто на дворі не зміг перекласти їх звідомлення. Цисар загрозив міністрам і вченим, що покарає їх смертю, коли до трьох днів не зуміють перекласти того посольства. Окличники розбіглися по місті і по всій державі, щоб знайти когось, хто знав би мову тих послів, та все було даремно. Одного дня Лі-Тай-По підійти сидів на веранді гостиниці, як нараз побачив тих західних послів. Пізнав, що це люди з Бухари та поздоровив їх їх рідною мовою. Сторожа, що проважала послів, зраділа, що знайшла такого, хто знає їх мову, та сказала поетові йти з ними до "Забороненого двора". Лі-Тай-По не хотів йти; тоді сторожа взяла його на плечі та принесла перед цисаря.

Поет був у старій, подертий одержі. Цисар сказав йому, щоб подав змист повідомлення. Лі-Тай-По пробіг оком по документам і зараз сказав цисареві, що він той письменник, який перепав при поетичному іспиті і йому соромно було відбирати славу тим людям, які його іспитували, яким він, як це вони ствердили, недостойний розв'язати черевиків і налити чорни-ла. Тому хай вони перекладуть звідомлення.

Цисар зрозумів глумливі слова поета, однак просив його всеж таки перекласти змист. Тоді Лі-Тай-По сказав, що цисар Бухари посилає цисареві Китаю великі дарунки і просить помічати проти арабів. По-

тім випитувався послів і переповів цисареві, які то передше були добрі взаємини між бухарським королем і володарем Китаю і розповів докладно про відносини в Бухарі. Присутні на дворі чудувалися знанню такого молодого поета, а цисар приказав зараз принести Лі-Тай-По багрянцю одержі, палицю із слонової кости, золотий пензель, шовкову подушку, на якій поет зараз відповість цисареві, який іменував його членом "Ліса пензлів". (академії найславніших письменників). Жартівливий Лі-Тай-По сказав, що не може прийняти того відзначення, коли цисар не дозволить йому налити чорни-ла згаданим двома членам іспитової комісії і роззутти їх. Цисар згодився на те на велику вітку присутніх і оба члени комісії мусили держати підчас тієї церемонії повну бочку чорни-ла та серед того святкового зібрання стояти босі...

Після церемонії цисар пішов до повільною своєю молодію живі; хотів її розвеселити малою поетичною академією. Як прийшов до павільйону, прийшов йому на думку, що в академії мусилиб узяти участь м. і. славний маляр Ван-Бей і поет Лі-Тай-По. Сказав привести обох разом із приватною цисаревою оркестрою. Легко цисареві приказати, однак тяжко знайти поета. Лі-Тай-По, як лише покинув цисарський двір, зайшов до улюбленої гостиниці і став пити, від часу до часу декламуючи свої поезії.

Дворики з трудом знайшли його. Сказали йому, що цисар кличе його, та він відповів їм, щоб переказали цисареві, що він тепер розмовляє з богами, тому хай йому не перешкадає. Дворики зчудувалися на таку сміливість, узяти поета на плечі та принесли перед цисаря. Не було іншої ради, як облити його холодною водою, і сам цисар не зважав на етикет, набрав ведром води із озера в саді та обливав нещасного поета, доки не протверзівся.

Коли Лі-Тай-По протверзівся, попросив цисаря, щоб простив йому, бо він був у глибокій, інтимній розмові з богами. Колиж побачив цисареву на веранді, миттю зібрав думки та став декламувати чудову поезію, про кохання, яка ще й сьогодні є перлиною китайської любовної лірики. "Завдяки твоїй вроді, прекрасна жінко — говорив між іншим Лі-Тай-По — наш господар цисар не переставє вміхатися, як і не переставє вміхатися легіт (вітерець), який тебе окружає. Найгарніша цвітко, з усіх цвітів найчудніша, ти як роса на світанку. Облачки творять тобі найгарнішу корону, а сонце — це твоє правдиве сяйво!"

Цисар захоплювався поезією молодого поета. Сам узяв флет і супроводив імпрровізацію Лі-Тай-По.

Та пізніше, тому, що Лі-Тай-По вично впивався, цисар не міг його приймати в себе, хоч як хотів. Та Лі-Тай-По не дба-

про те: він проводив своє життя між чаєю і віршами. Коли приятелі питалися його, як може бути щасливий, що попав у неласку, він відповів: Я щасливий, бо ненавиджу те, чого люди шукають: славу, багатство і любов... Коли мені тяжко, візьму фляшку вина і випью її серед цвітів. Ми все троє: я, моя тін і місяць, мій одинокий приятель. На щастя, місяць не пе, а тін ніколи не є жаждуча. Після всякого п'яну запрошені розходяться, а я не відчаюю такого жалю. Коли вертаюся в хату, тін мене проважає, а місяць слідує за мною. Коли співаю, місяць мене слухає, тін танцює зо мною".

Лі-Тай-По помер як жив: впавав підчас нічної прогулки з човна й утонув. Китайський переказ каже, що його врятував дельфін і в супроводі янголів заніс його у безсмертну далечину.

Китайський нарід обожав Лі-Тай-По і побудував йому святино. Найбільш мистецький з китайських поетів-ліриків став і найпопулярніший. Ще й сьогодні втішається він у Китаю, цьому клясиному краю літератури, признанням, якого не знайшов ніякий інший поет. Коли пильні коментатори трудяться все над тим, щоб його поезіям підсунути глибокі і мудрі думки, молоді і старі китайці співають його безсмертні поезії на вулицях.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗПРИВОДУ ЖЕРТВЕННОСТІ
НАШОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

З усіх сторін краю різні національні організації, гуманітарні інституції, школи та вкінці великий український революційний фронт звертаються до американських українців по матеріальну піддержку. І хто знає, в яких матеріальних і моральних обставинах живе наш народ на рідних землях під кормигою займаних урядів, той напевно тому не подивується. Навпаки, всіми своїми скромними силами може Рідному Краєві в його боротьбі за право нашої нації.

Недавно були цікаві дописи в „Свободі“ й „Націоналісті“ про жертвенність литовської еміграції на політичні та національні потреби Литви, яка, як відомо, існує як самостійна національна держава. Прямі вірити не хочеться, щоб така мала числом литовська еміграція виснажала такі великі суми на потреби своєї далекої батьківщини.

На Литві не кінець, бо, наприклад, італійська еміграція також не остається позаду, коли йде про матеріальну допомогу рідному краю. Як відомо, під час італійсько-етіопської війни італійська еміграція вела збіркову кампанію для матеріальної підтримки італійської армії в Етіопії, а італійські синьоріти складали золоті перстені, обручки й сережки на річ італійського Червоного Хреста. А що ж говорити про німців чи жидів! Ці останні мабуть розвинули найширшу допомогую акцію своїм рідним у різних краях світу.

В 1936 році на саму колонізацію Палестини американські жиди зібрали 26 мільйонів доларів. А скільки вони колектують для жидівських родин у Польщі та тих, що були примушені опустити Німеччину!

Ми розуміємо, що годі рівняти ті жертви з жертвенністю української еміграції, бо є причини, щоб виправдати нашу недостатність в тому напрямі. Наша еміграція убожа економічно й не є така чисельна. І національна свідомість не є така висока, як у тих інших народів. Та нашим завданням повинна бути поміч відповідно до наших сил і пропорціональна до потреб Рідного Краю. Наше положення, шоправда, таке, що на всі fronti нам треба звертати увагу. Кожне діло, коли воно є українське й служить інтересам української нації, мусить бути підтримане українською еміграцією.

Але, як ми вже сказали, наші жертви повинні йти у відношенні до потреб та по можливості їх заспокоювати. Звертаю увагу, що справа підтримки визвольної боротьби та націоналістично-революційного руху на всіх українських землях є найпекучішою справою. І це треба пам'ятати. Нині таке положення й така непевність в Європі, що вже завтра ціла українська нація, а з нею й еміграція, може бути поставлена в обличчя важких і далекодучих подій. І будемо певні, що колиб нам, не дай, Боже, знову прийшлося зложити полуману зброю та віддати свої хати на поталу ворогам, то грядуче покоління не простить нам так легко нашу злорозумність та непередбачливість!

Майже неможливо нам вичислити всі ті відтинки, які нині обнімає фронт революційної боротьби з окупантами України. Самі терени, на яких ведеться боротьба, потребують допомоги. Треба підтримувати тих, що йдуть на перший вогонь. Треба помагати політичним в'язням, і тим, що виходять з тюрми та не мають ніякого притулку. Окупанти, конкретно польська влада, унеможливають їм сяке-такє життя. Іх, бувших політичних

в'язнів, не приймають ні чужі, ні навіть свої до праці, бо всі залякані можливими репресіями!

На відтинку заграничної політики та нашої пропаганди нам треба також не тільки відповідних і відповідальних людей, але й матеріальних середників.

Це все повинна українська еміграція в Америці спомогати відповідно до своїх сил.

Без огляду на важкі часи та на безробіття, всеж таки українці в Америці можуть іще багато допомогти визвольній справі. Можуть і мусять! Пам'ятаймо за це й під час Різдвяних Свят.

М-р Володимир Душник.

ПОМАГАЙМО НАШІМ
МОЛОДІ.

Під час Різдвяних Свят у нас, українців, як теж в інших народів, є звичай обдаровувати себе взаємно різними дарунками й обмінюватись побажаннями. Крім того у нас, українців, є ще такий звичай, щоб у часі Різдва не забувати про народні цілі і складати на них коляду, головню на Рідну Школу. Це гарний звичай і він доводить, що ми, пам'ятаючи про нашу культуру й освіту нашого народу, самі є культурними людьми. Цей гарний звичай ми повинні продовжувати, а тоді і наша тут роджена молодь буде нас шанувати.

Ми маємо нагоду бачити, як наша тут роджена молодь поступово йде нашими шляхами; як цінить та заховує наші національні традиції, а навіть на моральним підкладі нашої культури сама підноситься вгору в американським житті. Тож коли ми бачимо ці гарні зусилля нашої молоді, яка старається ділами виявити свою любов до рідного народу, ми повинні гордитися нею і повинні доложити всіх старань, щоб підтримати її в тім ділі. Бо коли не підємо її назустріч, то вона тим знеохотиться і впаде в зневіру до свого народу. Ми можемо нині підбачити вже багато випадків, у яких наша молодь виявляє велику активність на українським народним полі. Це бачу, наприклад, по тім молоді, що веде культурну роботу в Філадельфії. Обсервую її й бачу, що вона розвивається і ширить українську культуру. Бачу, що вона шораз більше обзаймається з українськими справами американців, та в той спосіб робить корисну пропаганду для нашої справи. Крім того та молодь у різних змаганнях з чужинцями все здобуває коли не перше, то всетакі одно з почесних місць. Таке саме, або подібне, можна певно завважити і в інших громадах. Тому, коли та молодь тепер, у часі Різдвяних Свят, піде з колядою, то наші громадяни повинні її широко прийняти і ширим словом заохотити її до дальшої праці. А з того буде користь для загально національної справи і для нас самих.

К. С.

ЗБОРИ ВІДПІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Сп. від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня 1938, в галі парохіальній під ч. 45-47 Говп евеню, Пасейк, Н. Дж. Маємо важні товариські справи до пологодження. Обов'язком кожного члена прийти на збори. — І. Живийський, предс.; І. Ясків, секретар.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в суботу, 8-го січня в галі 7-мй ввечером, під ч. 435 Мейн вул. Обов'язком кожного члена бути присутнім на цих зборах. Новий уряд на рік 1938: Петро Криловський, предс.; Сергій Винарський, секретар; Іван Бурний, фін. секр.; Семіас, І. Стефан Савоский, контролер; Теодор Гайда і Михайло Сас, надзирателі хорих; Михайло Яблоновський і Гнат Сичка, тростісники; Ілля Пилипак і Василь Атаманчук, прапорники; Михайло Бурнас, дверник. — Уряд.

О. Д. В. У.

ВАША КОЛЯДА НА ВИЗВОЛЬНУ БОРотьБУ

Колядники і Жертводавці!

ПРИГАДУЄМО ВАМ:

ЩО НА УКРАЇНІ СЬОГОДНЯ БИ ЗА ВІЛЬНУ ДЕРЖАВУ ТА ЗА ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ;
ЩО ТОЙ БИ ВЕДЕ РЕВОЛЮЦІОНА

Організація українських націоналістів, яка є організованим виявом національного почуття та стремління українських мас, та проти якої скероване є вістря всіх займанців;
ЩО МИ НАПЕРЕДОДНІ СЬВІТОВОЇ БУРІ, ДО ЯКОЇ УКРАЇНА МУСИТЬ БУТИ ГОТОВОЮ;
ЩО, ТОМУ, НАШИМ ЗЛОЧИНОМ БУЛОБ У ЦЮ ВАЖЛИВУ ХВИЛЮ ЛЕГКОВАЖИТИ СПРАВУ

ВИЗВОЛЬНОЇ БОРотьБИ

ЧИ ТЕЖ СПИХАТИ ТІ З ПЕРШОГО МІСЦЯ НАШИХ НАРОДНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ!
ПАМ'ЯТАЙТЕ: КОЛИ БУДЕ ПРОГРАНА НАША БОРотьБА, ТО ЗНИКНУТЬ І ВСІ ПРОЧІ ДІЛЯНКИ НАШОГО ЖИТТЯ! ВОНИ ПРОПАДУТЬ ТАКОЖ КОЛИ В НИХ ЗАБРАКНЕ ТОГО ДУХА, ЩО КУЄТЬСЯ ТІЛЬКИ В ОГНІ БОРотьБИ!

ТОМУ ВАША КОЛЯДА Й ВАШІ СВЯТОЧНІ ЖЕРТВИ ЦЬОГО РОКУ ПОВИННІ ПІТИ ТІЛЬКИ НА ЦІЛЬ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРотьБИ! !

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Ніколай, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в галі парохіальній. Обов'язком кожного члена є бути на тих зборах, бо є важні справи, як справляння урядників і контроль, вибір уряду на рік 1938, а також другі справи до вирішення. — І. Березяк, предс.; О. Патер, кас.; М. Куба, секретар.

АПРОНДЕКВІТ, Н. П. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в галі 2-гій пополуноді, в українській галі, Норт Гудман. Просимо членів прийти на збори, бо маємо важні справи до пологодження. На річних зборах вибрано уряд на 1938: Андрій Гусар, пр.; Петро Дронь, кас.; Никола Головка, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Тов. Запорозька Сп. від. 367, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня 1938 р., в галі 2-гій пополуноді в галі парохіальній, 303 Гудсон евеню. Кожний член має явитися на тих зборах, бо є важні справи до пологодження. Треба вирішити свої вкладки. Уряд вибраний на річних зборах на 1938 рік є: М. Микитинський, предс.; Со-рохей К., заст.; Мих. Антонів, секр.; Ісак П., заст.; Лиско П., кас.; Песко Теодор, заст.; контрольна комісія: Дмитрів Р., Сорохей Н., Швець В.; надзирателі хорих: Лисак Гав. Мих. Попович, Пукшій І. на вест евні; прапорники: Воробець, Петрів М.; господар галі: Чайковський, — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Сп. членів Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня 1938, в галі 2-гій пополуноді, в греко-православній галі. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. На наступний рік вибрано уряд: Василь Шишка, предс.; Г. Загоруйко, заст.; А. Бодник, кас.; О. Задубера, заст.; Лука Демчук, секр.; І. Вітушинський, заст.; контрольна комісія: Іван Вітушинський, А. Чепеляк; надзирателі хорих: Самуїл Вітушинський і Теодор Шишка. Збори будуть все відбуватися в другу неділю. Просимо членів, щоб більше приходили на збори і платили точно свої місячні вкладки. В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ТОЛДІО, О. Бр. св. О. Ніколай, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в галі 2-гій пополуноді, в галі св. Михайла, Лягунджі і Еврет. На 1938 рік вибрано такий уряд: Медведський Дмитро, предс.; Гавриляк Стефан, заст.; Кузьматичський Іван, фін. секр.; Федчук Іван, рек. секр.; Унісько Бартоломей, кас.; Блясецький Михайл, заст.; Чорний Михайл і Скотинський Никола, контр.; Зьонкевич Павло, ст.; Білецький Никола і Гавриляк Катерина, надзирателі хорих. Просимо всіх прийти на означений час та вислухати справоздання контролерів з цього року. — Іван Кузьматичський, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Ніколай, від. 344, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в галі парохіальній. Обов'язком кожного члена є бути на тих зборах, бо є важні справи, як справляння урядників і контроль, вибір уряду на рік 1937, бо інакше постанемо після статуту. Довжині членів втратять хорі запомогу. На збори будуть важні справи, тому що раз напам'яємо кожного члена бути присутнім. Член, що не буде на зборах підлягає карі \$1.00, урядник \$2.00. — Т. Присташ, предс.; Я. Рознік, кас.; Гр. Геба, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня, в галі 12-30 пополуноді, в клубі У. А. Горожан, 847 Н. Френклін вул. Просимо членів прийти точно на означений час і вирішити свої запитання. — Я. Лежак, секр.

МАРІНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Ніколай, від. 78, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбулися в неділю, 9-го січня 1938 р. Просимо всіх членів явитися на ці збори зараз по Службі Божій, бо контролю буде давати рахунок за цілий рік. Також буде вибір нового уряду на 1938 рік. Член, що не явиться, підлягає карі \$1.00, а урядник \$2.00. — Теодор Стецько, предс.; Антін Боньчак, кас.; Андрій Бенчак, фін. секр.

ГЕРКІМЕР, Н. П. Тов. Запорозька Сп. від. 192, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбулися в неділю, 9-го січня в галі 2-гій пополуноді, в У. Н. Домі, Кінг вул. Урядники на 1938 рік позистали ті самі. Кондрат Долганко, предс.; Максим Соханчик, кас.; Матвій Політило, секр.; Ляко Верещак, Василь Брікало, Михайл Бундік, контролери; Кость Лішинський, Пренті Факс, надзирателі хорих. — М. Політило, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО
ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БАЛТІМОР, МД.

Листопадове Свято.

Дня 28. листопада 1937 р. балтіморська й куртисейська громада святкувала 19-ту річницю листопадового зриву. Річницю влаштовано заходами укр. гр.-кат. церковної громади в Балтімор, Мд. Зараз по Службі Божій о. В. Маньовський відправив панахиду за героїв, поляглих у боротьбі за волю України. Патріотичні проповіді о. Маньовського в

часі Служби Божої і панахиди скріпили в громадян святочний настрій.

Пополудні відбувся в церковній салі святочний концерт. Народу зійшлося стільки, як рідко коли. Всі місця були заняті і багато людей мусили стояти. Свято відкрив о. В. Маньовський короткою промовою, в якій згадав тих, що полягли в боротьбі за волю українського народу, як також тих, що осталися інвалідами. Треба згадати, що підготову цього концерту довершили сс. василіянки. Вони підготували до програми шкільних дітей, що ледви рік зачали вчитися українською

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.—

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕННЯ НА РІЗДВО

1. Повідомляється громадян в Провіденс і околиці, що БОГОСЛУЖЕННЯ в Прав. Укр. Церкві св. Івана Хрестителя, 45 PILGRIM ST., зачнеється ПОВЕЧЕРІЕМ ДНЯ 6-го СІЧНЯ, то є В ЧЕТВЕР, в ночі В ГОДИНІ 11-тій, А СЛУЖБА БОЖА В ГОДИНІ 12-тій.

2. У МЕНВІЛ (MANVILLE) Богослуження зачнеється в ГОДИНІ 10-тій на РІЗДВО. — Богослуження відправить всч. о. М. МОСТЕНСЬКИЙ.

Уряд церковний.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА!

ОПЕРОВА СПІВАЧКА

Марія Сокіл

Антін Рудницький

ІКОМПОЗИТОР І ДИРИГЕНТ

ВІСТУПЛЯТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 Н. ФРЕНКЛІН ВУЛ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1938 Р. В ГОДИНІ 7-МІЙ ВЕЧЕРОМ.

ДОХІД НА НАРОДНУ ЛІЧНИЦЮ У ЛЬВОВІ

мови. Ці діти на сцені робили дуже гарне враження. Це був наглядний доказ для родичів, що дуже корисно є посилати свої діти до рідної школи.

Концертна програма зачалася пісню „Боже, вислухай“ і була переплітана деклямаціями. Незвичайно симпатичне враження робили ці дитячі деклямації. Ціла програма була виконана дуже добре.

Святочну промову виголосив д-р Лонгін Цегельський. Бесідник згадав про зрив України до самостійності та про завзяті бої, що їх зводила Українська Армія з ворогами. Вона часто була голодна і без амуніції, а проте по героїськи боролася в нерівному бою. Промова була добре обдумана і повчальна. Бесідник також згадавав про українських інвалідів, яким ми повинні нести поміч. Свято закінчив о. В. Маньовський подякою всім тим, що причинилися до виконання цієї гарної програми, в першій мірі сс. василіянкам. В церкві під час панахиди зібрано \$19.60, у салі зібрали \$57, разом \$76.60. По відтанні розходів осталося на інвалідів \$40.

Андрій Корчинський.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Зїзд Укр.-Американської Політичної Стейтової Організації в стейті Конетикот.

Зїзд відбувся 25. грудня 1937 року в церковній галі при вул. Парк у Нью Гейвен, Конн. На зїзд прибула голова на езекутива Стейтової Організації і делегатки, делегати та гості з околичних місцевостей стейту Конетикот.

Правних делегатів зголосилося 62, а поодиноких членів і гостей 57 осіб.

Предс. Дмитро Чернявський відкрив збори короткою, але палкою бесідою та вів за присутніх повстати з місць і віддати поклін героям, що погубили за визволення України.

Рек. секр. Василь Калина відчитав програму зїзду, котра складалася з 9 точок. Делегати прийняли програму одностайно.

На перепровадження річних зборів вибрано тимчасову президію, до якої ввійшли: Антін Маланчук з Валінгфорд, голова; секретарі: Михайло Довгий, Адольф Марущак і Стефанія Піварчук (до англійської мови), всі з Нью Гейвен.

Дальше наступив звіт президію Д. Чернявського з Бріджпорт, Конн. Звіт прийнятий з задоволенням усі делегати. Також прийнято з одобренням звіт рекордового секр. Василя Калини з Ансонії, який працював понад силу свого старого віку. Фін. секр. п. Олександр Мерещак з Ансонії у своїм звіті говорив, що загальний прихід вносився за 1937 рек \$969.63, загальний розхід — \$467.61. Лишається в касі на рік 1938 \$502.02. До того присутні делегати і гості зложили \$135. З тої загальної суми ухвалено вислати на визвольну боротьбу \$50. Звіт п. Льва Биха з Бріджпорт, як касієра, був короткий, але зрозумілий. Звіт контрольної комісії п. Василя Вавра і п. Микити Савка прийнято з задоволенням. Далі здали свої звіти організатори: пані Ярославич з Гартфорд, панна Хавлюк від молоді з Нью Гейвен, п. Андрій Мельник з Нью Брітен, п. Карло Стасюк з Нью Гейвен. Всі вони щиро працювали на добро Стейтової Організації.

Вислід виборів на рік 1938 такий: предс. п. Олександр Мерещак з Ансонії; заст. предс. Андрій Мельник з Нью Брітен; рек. секр. п. Антін Маланчук з Валінгфорд; фін. секр. п. Василь Вавро з Ансонії; касієр Теодор Захаревич з Дербі; заст. кас. п. Адольф Марущак з Нью Гейвен; контролери: Василь Калина, Йосиф Бурбела, Григорій Патінок; організатори: пані Ярославич з Гартфорд, п. Василь Блашук з Стенфорд, п. Василь Сокальський з Гартфорд, Карло Стасюк з Нью Гейвен, Марта Говшовська з Бріджпорт, Антін Котик з Нью Брітен, панна Сесілія Хавлюк від молоді з Нью Гейвен. Річний зїзд закінчено пісню „Не порай“.

Антін Маланчук, Михайло Лопат.

МЕТРИКИ ДЛЯ ІМІГРАНТІВ І ЇХ ДІТЕЙ

Коли покійний Вил Роджерс перший раз вибрався в заграничну подорож, йому не хотіли дати паспорт, бо хоч славного гумориста знала ціла Америка, він не мав метрики на доказ, де й коли він родився. З того приводу він написав кілька злочинних заміток про паспортні правила і, між іншим, таке речення: „Коли самі бачите хлопчика в штаних, чи й без штанив, що вганяє собі по вулиці, то це повинно бути стацита як доказ, що він родився; але, на жаль, не доказує, де й коли це сталося“.

Нераз приходилося людині покликатись на свій вік і рід, і нераз буває трудно доказати їх певними документами. Знайти місце свого уродження треба часто на те, щоб доказати американське громадянство. Навіть людям, родженим у цім краю й американцям з діда-прадіда, часом трудно дати доказ, що вони родилися в Злучених Державах. Щодо дітей іммігрантів, то труднощі бувають через те, що їх уродження неправильно зареєстровано або й цілком не записано в метричних книгах. Щойно в останніх роках більшість стейтів вимагає від лікарів і акушерок, щоб вони обов'язково зголошували уродження кожної дитини в урядових установах здоров'я.

Метрики чи якого іншого доказу на час і місце уродження вимагають від дітей і від дорослих при різних нагодах. Коли дитина перший раз приходить до школи, при прийнятті звичайно хочуть знати, в якому вона віці. В кількох стейтах закон про дитячу працю забороняє її до якогось віку, і коли молодий робітник хоче дістати дозвіл, що може найматися на роботу, він мусить доказати свій вік. Майже в усіх стейтах малолітнім до якихось літ не вільно керувати автомобілем. Коли є вибори, молодого громадянина можуть не пускати до голосування, якщо він виглядає замолодо. Метрик можуть вимагати, коли двоє молодих людей приходять брати шлюб. Все їх треба, коли хто подається на державну службу, стейтову чи федеральну.

У теперішній часі метрика набрала ще особливої ваги в зв'язку з Законом про Соціальне Забезпечення. Сотні тисяч людей мусять доказати, що їм уже 65 літ або більше, якщо хочуть одержати запомогу на старість. Щодо людей, уроджених в Америці, це справа доволі проста, коли їх уродження було в своїм часі

відповідно зареєстроване. В місті Нью Йорку, наприклад, старі реєстри, ще від 1840 року, впорядковані вже так, що не забере більше, як п'ять або десять минут, коли переглянуть старі записки і виписуть метрику. Проте нераз трапляється, що людина упев-

НА СВЯТА!

Як кожного року, так і цим разом бажаємо пригадати Шановній Публиці, що коли робите закупа м'ясних продуктів, усяких вуджених та сирових м'ясив, то не забувайте, що ми це все маємо в нашій складі і все виробляємо на місці.

Про якість товару, цін і т. п. говорить сам за себе наш бізнес, котрий постійно зростає на тім самім місці 16 літ.

П. СТАСЮК

124 FIRST AVENUE, NEW YORK CITY

МІЖ 7-МОЮ І 8-МОЮ ВУЛИЦЕЮ

ФІЛІІ:

628 5th Avenue
(МІЖ 17-ТОЮ І 18-ТОЮ ВУЛИЦЕЮ)
BROOKLYN, N. Y.

121 Nassau Avenue
(МІЖ УЛИЦЯМИ ECKFORD І OAKLAND)
(GREENPOINT)
BROOKLYN, N. Y.

ня, що родилася, скажім, у 1870 році, а акушерка урядово зареєструвала уродження рік або два пізніше. Коли не можна дістати урядової посвідки, то часом приймають записані заяви („афідевіти“) двох старих громадян, що знали дану людину від дня її уродження. Звичайно людям, що їм уже минуло 65 літ, не так легко знайти таких старих свідків.

Іммігранти, які необачно погубили або повикидали свої старокрайові документи, звичайно мусять писати по метрику до села чи міста, де вони родились, і зробити тут докладний переклад та засвідчити його в публичного нотаря. З країв, які пережили

війни та революції, часто не можна вже дістати потрібних документів, і в таких випадках теж треба помагати собі „афідевітами“ свідків. Але їх приймають лише тоді, коли аплікант докаже, що справді старався дістати метрику з свого краю, але не міг.

У Злучених Державах більшість стейтів не мала урядової й обов'язкової реєстрації уроджень перед 1913 р. З другого боку, в деяких стейтах, як наприклад Нью Гемпшир, метричні книги сягають іще до 1640 року.

Недавно д-р Галберт Дон, коли говорив на радіо про Закон про Соціальне Забезпечення, звертав увагу на те,

що варто кожному подивитися, чи має між своїми паперами метрику; а як ні, то чи має можливість її дістати. Інакше може стрінутися з труднощами. Зокрема повинні це мати на увазі іммігранти, що їм уже доходить 65 років віку і що незабаром уже будуть мати право на допомогу з фондів Соціального Забезпечення.

ФЛІС.

DR. MORRIS SMITH
повідомляє, що переїздить свою клініку під число
240 EAST 22nd STREET
NEW YORK CITY
(Близько 2nd Avenue).
Урядові години від: 12-3-го по 6-8-го ввечір.
Телефон: STuyvesant 9-1679.

ЗБОРИ ВІДПІСІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛІТРОП, МІШ. Тов. Українського Нар. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в парокіальній галі при Кліперт, в годині 12:30, зварз по Службі Божій. Просимо прийти і вирішити свої вкладки. Члени, котрі не вирішили своїх вкладок в році 1937, будуть ласкаві це зробити цього місяця, якщо не хотять бути суспендованими. Члени, котрі платять річно або піврічно, нехай старайтесь в тім місяці заплатити. Також просимо тих членів, котрі ще не зложили на кресла, нехай це негайно зроблять. Також просимо членів старатись вписувати своїх дітей і знайомих до У. Н. Союзу. На річних зборах, дні 25-го грудня 1937 року, шибрано такий уряд: Іван Форіс, предс.; Андрей Павлюк, заст.; Петро Кізел, секр.; Дмитро Дубіній, секр.; Ілля Андрусович, кас.; контрольна комісія: Теодор Михайлюк, І. Кіндрат Михайлюк, І. Стефан Чорний, надзирателі хорих; Марія Форіс і Ілля Стефанік; хоружі: Дмитро Заплатиний і Андрей Маланік; Бартоломей Шкілник, дверник. Адреса секретаря: 6415 Perkns. — І. Форіс, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусович, кас.;

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів і членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 2-їй пополудні в У. Н. Домі. Кожний член обов'язково має бути присутній на тих зборах, бо маємо важні справи до вирішення. Уряд на 1938 рік: Т. Сорока, предс.; Лука Благітка, заст.; І. Стеців, секр.; М. Дмитрик, заст.; А. Лебіншак, кас.; Т. Марчинши, заст.; контрольна комісія: Ігнатій Матковський, Григорій Забітко і Іван Стеців; надзирателі хорих: Іван Лучак і Михайл Куріца; прапорщики: Іван Лучак і Семен Гурал; приставники до У. Н. Союзу: Т. Сорока, В. Гарасим і Г. Забітко. Збори будуть відбудуватись кожної другої неділі у місяці в У. Н. Домі, при 4-тій і Борт вул. Річні збори ухваляти, що на 1938 рік на півріччя і на річних зборах кожний член має бути присутній; нас, що не явився на збори і не заплатив причини, в урядника перед зборами, буде караний 50 ц., а урядник \$1.00. — Т. Сорока, предс.; А. Лебіншак, кас.; І. Стеців, секретар.

ГАМТРАМ, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шахевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 2-їй пополудні, в Українській Хаті, 2240 Грейлінг вул. Є важкі справи до пологодження. Буде спровадження фінансового секретаря і контрольної комісії за рік 1937. Просимо членів прийти на час. Також просимо родичів, котрі мають діти, щоб їх вписали до Тов. і У. Н. Союзу. Нові урядники на 1938 рік зістали вибрані як слідує: В. Туркенич, предс.; М. Бабій, заст.; І. Забоцький, фін. секр.; А. Патра, заст.; М. Шаран, рек. секр.; В. Крушельницький, заст.; М. Чубка, кас.; Н. Тиро, заст.; контрольна комісія: О. Курочка, І. Гайдук і М. Якумат; надзирателі хорих: І. Гриншук, П. Болнар і Ю. Крук. — Михайл Шаран, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Соціял. від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 1-їй пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори. Новий уряд такий: Д. Грабський, предс.; Танас Саловський, заст.; Семен Постолок, секретар-кас.; Іван Семерчук, заст.; Тимко Кальчук, рек. секр.; Іосиф Кліпка, заст.; контро. комісія: Григорій Стефанік, Михайло Савчак, Іван Семерчук, заст.; листоноші: Максим Куць, Николай Голдер, Іван Сидорович і Михайло Лешиниш; надзирателі хорих: Іван Палник, Михайло Матішини, Іосиф Кліпка, Тимко Кальчук; прапорщики: Николай Голдер і Атанас Саловський. — Тимко Кальчук, рек. секр.

ФІЛІАЛЬНІ, ПА. Річні збори Тов. Снісць, від. 163, відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 1-їй пополудні, в домі Горюжан, 847 Н. Френклін вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є багато важних справ до пологодження, також буде звіт контроль за минулий рік, а вітак вибір нового уряду на 1938 рік. — С. Гвіздь, секр.

БРИДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 383, подає всім інтересованим членам до відома, що на 1938 рік вибрано той сам уряд, то є: Іван Грудзіньський, предс.; Юліан Кушнір, кас.; Іосиф Муц, рек. секр. Місячні збори будуть відбудуватись до друга неділі по першій, в галі парокіальній, 492 Форд вул., в годині 2-їй пополудні. — Іосиф Муц, секретар.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

ПОШУКУЮ Івана Тиничка. Походив з села Семанів, пов. Коломия. Має тепер десть перебувати в Толідо, Огайо. Хто би знав про нього, або він сам, хай зголоситься до: 2-3

ПЕТРО НАЗОРІЧУК,
149 Avenue "A", New York City.

ПОТРЕБА дішат, охочих учитись малювати лаячки. Вік 18 до 20. Прийме фабричне оточення. Зголошуйтеся до:

Brodhaven Manufacturing Co., Inc.
594 Broadway, New York City.

На всіх інспрезах і весіллях „Радіона Орхестра“
М. А. СЕРБЕНСЬКОГО
Обслуговує і найвибагливіших.
169 AVE. A, NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Д-Р С. ЧЕРНОВ Європейський спеціаліст.
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісні години 10-8; неділя 11-2.
Жінка-доктор до обслугову.
Проміні X & флюороскоп \$2.00.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряки жил, болячі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісні години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удирейкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

Княгиня від гострих замітів свого чоловіка розплакалася. Вона вміла лиц інших колоти. Але коли її хтось уколів, то вона попадала в плач і нарікання. Та цей раз вона довго не плакала. Переломивши в собі жаль, вона виспалась на адресу Сборова: „Чекай, чекай! Я тобі відплачу. Я тебе цілком відітну від заповіту. Не дістанеш ти ні сотика“.

Сборов кинув у її бік згрідливи погляд і відійшов. Він не хотів більше лаяти її, бо бачив, що його шорсткі слова тільки відвертають від нього Джейн. А про Джейн він дбав дуже. Відійшовши на бік, він знов почав застановлятися над словами своєї жінки. Найобразливіші слова жінки не боліли його так, як це, що вона відітне його від заповіту.

Саме для її грошей він оженився з нею. Сліпа надія, що вона „довго не потягне“, штовхнула його до цього подружжя. Передтим, як він з нею женився, він змусив її зробити заповіт. Але він у своїй короткозорості забув, що заповіт можна змінити. Оглядаючи здалека свою жінку і Джейн, він снував у своїм серці чорні гадки.

Це були гадки протворного злочинця, який не має ні трошки стриму перед злочиним, але не повновіло злочину тому, що боїться якоїсь зверхньої влади. Якби не та влада, то він ні трошки не вагався б найлідише замордувати небажану собі особу. „Жінка буде жити вічно... вона не сконає... треба щось зробити... Коби тільки вона була мертва!“ — думав він собі.